

§

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж2.бр. 636/18
13.09.2018. године
Београд

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорана Хацића, председника већа, Радмиле Ђурић и Маје Чогурић, чланова већа, у парници тужилаца мал. ММ и мал. ММ1, које заступа законски заступник, мајка АА, сви из Београда, аа, против тужених ББ и ББ1, сви из Београда, аа, ради издржавања, одлучујући о жалби туженог ББ1 изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П2.бр. 1615/17 од 23.04.2018. године, исправљена решењем истог суда П2.бр. 1615/17 од 14.06.2018. године, у седници већа одржаној дана 13.09.2018. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П2.бр. 1615/17 од 23.04.2018. године, исправљена решењем истог суда П2.бр. 1615/17 од 14.06.2018. године, у ставу првом изреке и у том делу предмет **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2.бр. 1615/17 од 23.04.2018. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев малолетних тужилаца па је обавезан тужени ББ1 да на име свог дела доприноса за издржавање малолетних тужилаца плаћа месечно износ од по 2.000,00 динара, укупно 4.000,00 динара, а као крвни сродник у правој усходној линији и то од сваког 01. до 10. у месецу за текући месец почев од дана доношења пресуде 23.04.2018. године па убудуће на руке законском заступнику малолетних тужилаца, мајци АА све док ова обавеза по закону постоји или не буде измењена неком другом судском одлуком а све под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена ББ да као унука доприноси издржавању малолетних тужилаца.

Против наведене пресуде тужени ББ1 је благовремено изјавио жалбу побијајући

је како произилази из навода жалбе у ставу првом изреке не наводећи законске разлоге.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама законских овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” број 72/11) Апелациони суд је нашао да је жалба туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању малолетни тужилац ММ рођен је _ . године у Београду, док је малолетна тужиља ММ1 рођена _ . године у Београду, обоје од оца АА1 и мајке АА. Тужени ББ1 је деда малолетних тужилаца, а тужена ББ баба малолетних тужилаца. Тужени ББ1 је запослен и у просеку остварује зараду од око 50.000,00 динара. Малолетни тужиоци живе са својим родитељима у кући која припада туженима, а коју су тужени дали на коришћење, а за шта не плаћају никакву накнаду. Отац малолетних тужилаца је незапослен, али ради повремено када га неко позове и може месечно да заради око 10.000,00 динара. Мајка тужилаца је незапослена и имала је прошле године операцију због тумора на дојци. Тужиоци примају дечији додатак у износу од 5.200,00 динара. Малолетни ММ похађа први разред основне школе. Тужени ББ1 живи у изнајмљеном стану са супругом ББ, за шта издваја 130 евра месечно, Инфостан плаћа око 11.000,00 динара, а сматра да то што је дао ћерки и унуцима кућу на коришћење која је потпуно намештена довољно обзиром да су они отишли у подстанаре. Тужена ББ је стара 53 године и не осећа се способном за рад обзиром да болује од ангине пекторис због чега нема никаква примања.

Примењујући материјално право на овако утврђено чињенично стање и то одредбу члана 154 Породичног закона првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужилаца у односу на туженог ББ1 и обавезао туженог ББ1 да доприноси издржавању малолетних тужилаца са износом од по 2.000,00 динара месечно, укупно 4.000,00 динара, налазећи да потребе малолетног детета имају првенство у задовољавању јер тужиоци не могу да допринесу свом издржавању, а родитељи немају довољно средстава за то. Првостепени суд је нашао и да досуђени износи издржавања не би угрозили социјалну сигурност туженог имајући у виду имовинске прилике туженог ББ1. По оцени првостепеног суда обавеза издржавања малолетне деце је приоритетна, а како родитељи немају довољно средстава тужени, деда малолетних тужилаца, ће делимично учествовати у издржавању унука, иако он већ учествује у задовољавању стамбених потреба деце, обзиром да деца имају и других потреба. Првостепени суд је приликом доношења побијане одлуке имао у виду и то да тужена нема властитих примања с обзиром на болест, због чега није у могућности да да издржавање као и да су родитељи који су способни за рад дужни да се максимално ангажују како би деци обезбедили додатна средства за издржавање јер износ од 4.000,00 динара није довољан за издржавање деце.

Оваква одлука првостепеног суда се за сада не може прихватити као правилна обзиром да је првостепени суд погрешно применио материјално право, конкретно одредбу члана 154 Породичног закона, на шта другостепени суд пази по службеној дужности, због чега је и чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено, на шта се и садржином жалбе туженог указује.

Одредбом члана 154 став 1 Породичног закона прописано је да малолетно дете има право на издржавање од родитеља, док је ставом 2 истог члана прописано да

малолетно дете има право на издржавање од других крвних сродника у правој усходној линији ако родитељи нису живи или немају довољно средстава за издржавање.

Према члану 8 Породичног закона издржавање је право и дужност чланова породице одређених тим законом. Малолетно дете има пре свега право на издржавање од родитеља, а право на издржавање од других крвних сродника у правој усходној линији ако родитељи нису живи или немају довољно средстава за издржавање. За обавезивање крвних сродника у правој усходној линији је према одредби члана 154 став 2 Породичног закона потребно је да је испуњен један од два услова: да родитељи немају довољно средстава за издржавање или да нису живи. У овом случају неспорно је да су родитељи живи. У том случају тужени би могао бити обавезан да доприноси издржавању својих унука уколико родитељи немају довољно средстава за издржавање.

Могућност родитеља да доприноси издржавању малолетне деце оцењује се кроз утврђивање способности родитеља за запослење (уколико нису запослени), а уколико су родитељи запослени – према томе колика примања остварују. Поред тога узима се у обзир и то да ли поседују имовину која се води на њихово име, колики су приходи од те имовине, имају ли обавезу издржавања других лица поред обавезе издржавања малолетне деце, колика је и каква способност родитеља да се баве додатним пословима ради остваривања одговарајућих прихода и колике су потребе самих родитеља. Са друге стране потребно је утврдити потребе деце (становање, исхрана, обућа, одећа, школовање, активности везане за школу и ван школе, брига о здрављу) и то сваког детета понаособ с обзиром на њихов узраст. Стављањем у међусобни однос потреба деце и могућности родитеља може се закључити да ли родитељи имају довољно средстава за издржавање малолетне деце. При томе је потребно узети у обзир не само њихову зараду и могућност за стицање зараде, већ и оно што су неосновани пропустили да зараде.

Сагласно одредби члана 205 Породичног закона у поступку у вези са породичним односима примењује се истражно начело, па суд може утврђивати чињенице и када оне међу странкама нису спорне, а може и самостално истраживати чињенице које ни једна странка није изнела. У овој правној ствари првостепени суд се по службеној дужности обраћао "АА" као послодавцу туженог ББ1 ради утврђивања чињеница које су од значаја за процену могућности туженог као евентуалног дужника издржавања, међутим, пропустио је да у складу са истражним начелом прибави и доказе о другим чињеницама од значаја за правилно пресуђење и правилну оцену да ли родитељи тужилаца имају довољно средстава за издржавање, као и да ли су у могућности да доприноси издржавању малолетне деце. С тим у вези имајући у виду садржину расправних записника и образложење побијане пресуде произлази да су у доказном поступку прочитани писани докази у списима предмета и то изводи из МКР и доказ о заради туженог, не и да су тужени саслушани у својству парничних странака, односно законски заступник мал. тужилаца у својству сведока, нити је првостепени суд у том смислу сагласно одредби члана 315 ЗПП донео решење о извођењу доказа. Из наведених разлога првостепени суд није могао ни вршити оцену исказа, како је навео, парничних странака, нити је на тако утврђеним чињеницама могао засновати своју одлуку.

Надаље, сагласно одредби члана 276 ЗПП битне чињенице могу се утврђивати и

саслушањем странака и суд ће одлучити да изведе овај доказ када нема других доказа или кад и поред изведених доказа нађе да је то потребно ради утврђивања битних чињеница. Према томе када из наведених законских разлога суд одлучи да изведе доказ саслушањем странака, то доказно средство има исту доказну снагу као и сва остала доказна средства, али тако што је подложно оцени суда на исти начин као и остала доказна средства, сходно члану 8 ЗПП, само за себе и у вези са осталим доказима и са резултатима целог поступка, при чему зато што је свака странка заинтересована да успе у спору, њен исказ треба посебно пажљиво узети, постављањем питања ради разјашњења и проверавања и посебно пажљиво ценити и при тој оцени узети у обзир резултате целог поступка како је напред наведено, а између осталог зашто странка не предлаже макар посредне доказе који би могли поткрепити њен исказ. Оцена доказа која се врши сагласно одредби члана 8 ЗПП односи се и на саслушање сведока као лица која су способна да дају обавештења о чињеницама које се доказују, при чему треба имати у виду да ли је сведок заинтересован да странка успе у спору, да ли се на неки начин исход спора протеже и на сведока, те у том смислу проверити наводе сведока довођењем у везу тих навода са другим изведеним доказима. У овој правној ствари су изостали докази који поткрепљују наводе законске заступнице тужилаца да су она и супруг као родитељи малолетних тужилаца незапослени, као и да због болести није у могућности да ради и остварује зараду, без обзира што су тужени на рочишту одржаном дана 23.04.2018. године изјавили да је изјава законске заступнице у којој су садржани ови наводи тачна, а на основу оваквих навода није било могуће ни ценити каква је могућност запослења родитеља тужилаца и њихова могућност стицања зараде и средстава за издржавање малолетних тужилаца. Такође, у целости је изостало утврђивање потреба малолетних тужилаца, при чему привостепени суд само утврђује да је малолетни ММ први разред основне школе и да тужени задовољава потребе малолетне деце за становањем, али не наводи које су и остале потребе малолетне деце, нити их је у том смислу првостепени суд новчано изразио.

Стога, како је у поступку пред првостепеним судом изостало утврђивање одлучних чињеница првостепена пресуда је у ожалбеном делу морала бити укинута.

У поновном поступку првостепени суд ће имајући у виду примедбе на које је указано овим решењем правилно применити материјално право и то одредбу члана 154 Породичног закона и полазећи од доказних предлога парничних странака, као и истражног начела за случај да парничне странке не предложе доказе, правилно и потпуно утврдити, да ли су родитељи малолетних тужилаца, као примарни дужници издржавања малолетне деце запослени, да ли се воде на евиденцији незапослених лица, да ли су способни за рад и какве су њихове могућности запослења, да ли имају имовину и приходе од те имовине, да ли имају обавезу издржавања других лица, као и какве су њихове потребе, затим ће утврдити потребе малолетних тужилаца и доводећи у везу потребе тужилаца као поверилаца издржавања и могућности њихових родитеља као примарних дужника издржавања утврдити да ли родитељи тужилаца имају довољно средстава за издржавање, а за случај да немају довољно средстава за издржавање, правилно и потпуно утврдити могућности туженог као дужника издржавања и водећи рачуна о најбољем интересу малолетне деце о тужбеном захтеву тужилаца донети нову правилну и на закону засновану одлуку.

На основу наведеног а применом одредбе члана 392 став 2 Закона о парничном

поступку одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Зоран Хаџић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић